

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Формування громадянської компетентності молодших
школярів в умовах нової української школи**

Рівень вищої освіти – другого (магістерського) рівня
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Формування громадянської компетентності молодших школярів в умовах нової української школи
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач (-і)	проф. Струк А. В.
Контактний телефон викладача	+380673707509
E-mail викладача	anna.struk@pnu.edu.com
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Спецкурс «Формування громадянської компетентності молодших школярів в умовах нової української школи» вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на першому курсі у першому семестрі і спрямований на становлення гуманіста і демократа, самодостатнього громадянина-патріота України, готового до виконання конституційних і громадянських обов'язків, до успадкування культурних і духовних надбань українського народу, досягнення високих культурних взаємин.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета курсу: формування в майбутнього фахівця знань про громадянське виховання в початковій школі. Опанування курсу передбачає розробку організаційно-методичного супроводу формування в учнів знань і уявлень про українське суспільство, рідний край; виховання позитивного особистісного ставлення до цінностей і символів Української держави; виховання гуманної, соціально-активної, відповідальної особистості.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Результатом вивчення спецкурсу має бути сформованість таких компетентностей:</p> <p>Інтегральна компетентність. ІК-Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності у сфері початкової освіти.</p> <p>Загальні компетентності: ЗК-5. Здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку</p> <p>Спеціальні компетентності: СК-9. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.</p> <p>Програмові результати навчання: ПР-08. Проводити моніторинг та узагальнювати результати власної педагогічної діяльності, визначати відповідність набутих професійних компетентностей чинним</p>	

вимогам, оцінювати результати діяльності команд та колективів. Технології навчання: інноваційні технології навчання, перевернуте навчання, коучинг технології, консалтингові освітні технології, змішане навчання, проєктно-орієнтоване навчання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
Перший	A3 Початкова освіта	I-й	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам.роб.
Змістовий модуль 1.			
Тема 1. Дефінітивна характеристика понять «суспільство», «громадянське виховання особистості», «громадянська компетентність».	2	2	8
Тема 2. Мета і головні компоненти Концепції «Нова українська школа» в контексті формування громадянської компетентності молодших школярів.	2	4	10
Тема 3. Особливості організації демократичного освітнього процесу в новій українській школі.	2	2	10
Змістовий модуль 2.			
Тема 4. Методи та прийоми формування громадянської компетентності молодших школярів в умовах нової української школи.	2	4	10
Тема 5. Формування громадянської компетентності молодших школярів засобами навчальних дисциплін нової української школи.	2	2	12
Тема 6. Медіаосвітні технології навчання як засоби формування громадянської компетентності молодших школярів в умовах нової української школи.	2	4	10
Всього:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною та ЄКТС шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. Поточний контроль відбувається за результатами виконання самостійних робіт (опрацювання літератури, написання рефератів, розробка проєктів. Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 50 балів за написання заліку; 25 балів за
---	---

	поточне оцінювання; 5 балів – за самостійну роботу; 20 балів – за індивідуальні завдання. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50.
Вимоги до письмової роботи	Ви маєте виконати контрольну роботу для перевірки рівня сформованості Вами набутих знання під час вивчення курсу «Формування громадянської компетентності молодших школярів в умовах нової української школи».
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+10+10+5).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 90 % завдань.
Підсумковий контроль	Залік (тест) Форма здачі: письмово.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковими для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Академічної доброчесності: дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету.

Відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим, пропущені заняття з поважної причини відпрацьовуються.

Неформальна освіта: наявність сертифікату онлайн-курсу для вчителів початкової школи (EdEra, Нова українська школа – 60 год.) оцінюється у додаткові 5 балів до загальної кількості балів.

Рекомендовані платформи:

Онлайн-платформа Coursera;

Українська освітня платформа Prometheus.

8. Рекомендована література

1. Жадан І.В. Громадянська компетентність: соціальні очікування і реалії : монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної соціальної та політичної психології. Кропивницький, 2022. 110 с.

2. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник / Кірик М.Ю., Данилова Л.І. Львів: Світ, 2019. 136 с.

3. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. К. : Видавництво «Світоч», 2019. 336 с.

4. Філімонова Т.В. Теорія та методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі у початковій школі (для змішаного навчання): навчально-методичний посібник. Миколаїв: СПД Румянцева, 2023. 307 с.

Додаткова:

5. Власенко О.М. Зміст та структура громадянської компетентності випускника закладу середньої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2019. Вип. 62. Т. 1. С. 98–98.

6. Новосьолова В.І. Підручник української мови як засіб формування громадянської відповідальності здобувачів освіти. Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць. К. : Педагогічна думка., 2018. Вип. 21 (2). С. 313–322.

7. Шевчук Т.Є. Громадянська компетентність як елемент формування особистості майбутніх фахівців. «*Young Scientist*» № 4.1 (56.1) April, 2018. С. 85-88.
8. Струк А., Росада А. Сучасні підходи до формування соціальної компетентності молодших школярів. *Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи*. Збірник студентських наукових праць. Електронне видання Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2022.С. 62-64.
9. Струк А. В. Патріотичне виховання здобувачів освіти в умовах НУШ. *Наукові інновації та передові технології* (Серія «Педагогіка»): журнал. 2022. № 12(14) 2022. с. 357-367.

Інформаційні ресурси

10. Громадянська освіта: теорія і методика навчання. URL: http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/Posibnyky/TTG_main.pdf
11. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: www.dnpb.gov.ua/
10. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
11. Семенець-Орлова І. Суспільне замовлення на громадянську освіту (або як виростити «англійський» газон в Україні?) 11 березня 2019, URL: <https://cutt.ly/ZCOT9Y6>

Анна СТРУК
доктор педагогічних наук,
професор кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій